

RĪCĪBAS KLIMATA PĀRMAIŅU RADĪTU NOTIKUMU LIKVIDĒŠANAI *LAUKSAIMNIECĪBA*

Fiziskie riski	Ieviest sausumizturīgākas šķirnes un kultūru dažādošanu; uzlabot augsnes mitruma noturību (mulča, organiskā viela, samazināta augsnes apstrāde); plānot apūdeņošanu un lopbarības rezerves; ieviest karstuma stresa mazināšanu dzīvniekiem (ēna, ventilācija, ūdens).
	Veidot lauku drenāžu un noteces vadību; pielāgot sējas/novākšanas kalendāru; izvairīties no tehnikas izmantošanas uz pārmitras augsnes; palielināt lauku struktūras noturību ar segkultūrām un augsnes organisko vielu.
	Izmantot salnu riska pārvaldību augļdārzos (pret-salnu apūdeņošana, ventilatori, aizsargpārklāji); izvēlēties piemērotākas šķirnes un atrašanās vietas; uzlabot kūtīs mikroklimatu un patvērumu dzīvniekiem.
	Ieviest integrēto augu aizsardzību; paplašināt monitoringu un agrīnu brīdināšanu; dažādot kultūras un sējumu struktūru; izmantot izturīgākas šķirnes un precīzākas aizsardzības metodes.
	Samazināt augsnes apstrādes intensitāti; ieviest segkultūras, starpkultūras un kontūr-apstrādi; palielināt organisko vielu; precizēt mēslošanu un noteces kontroli.

Klimata risku rīcības. Lauksaimniecība.

Sistēmiskie riski

Dažādot piegādātājus un slēgt iepriekšējus līgumus kritiskajiem resursiem; samazināt resursu patēriņu ar precīzo lauksaimniecību; veidot finanšu rezerves un iepirkumu plānošanu pa scenārijiem.

Nodrošināt rezerves barošanu un ūdensapgādi kritiskajām funkcijām; uzturēt preventīvu iekārtu apkopi; ieviest temperatūras un ventilācijas monitoringu; sagatavot avārijas procedūras glabāšanai un pārstrādei.

Dažādot noieta kanālus un pircējus; stiprināt uzglabāšanas kapacitāti; veidot elastīgākus līgumus; uzraudzīt tirgus un loģistikas riskus sezonas laikā.

Pārplānot darbu uz drošākām diennakts stundām; ieviest darba - atpūtas režīmu, hidratāciju un aizsardzību pret karstumu/aukstumu; mehānizēt kritiskos procesus; apmācīt vadītājus dinamiskā riska novērtēšanā.

Regulāri izvērtēt apdrošināšanas segumu; kombinēt apdrošināšanu ar profilaktiskiem pielāgošanās pasākumiem; uzlabot risku dokumentēšanu finansētājiem; veidot rezervju un likviditātes plānus.

Klimata risku rīcības. Lauksaimniecība.

Pārejas riski	Ieviest emisiju uzskaiti saimniecības līmenī; prioritizēt lielākos emisiju avotus; uzlabot kūtsmēsļu pārvaldību, precīzo mēslošanu un barības efektivitāti; sekot izmaksu – ieguvumu attiecībai pa pasākumiem.
	Samazināt degvielas patēriņu ar precīzāku darbu plānošanu; uzlabot energoefektivitāti žāvēšanā un glabāšanā; izvērtēt atjaunojamo energoresursu un elektrifikācijas iespējas saimniecībā.
	Ieviest saimniecības datu pārvaldību un emisiju uzskaiti; dokumentēt prakses un rezultātus; izmantot auditējamus rādītājus un piegādes ķēdes izsekojamību; sagatavot pakāpenisku samazinājuma plānu.
	Scenārijos izvērtēt regulējuma ietekmi uz saimniecības modeli; ieviest precīzo mēslošanu un precīzāku augu aizsardzību; samazināt ūdens un ķīmikāliju intensitāti; savlaicīgi pārskatīt investīciju plānus.
	Prioritizēt “no-regret” pasākumus; attīstīt digitālās prasmes un konsultāciju atbalstu; ieviest tehnoloģijas pakāpeniski; izvērtēt investīciju atdevi un datu kvalitāti.

Klimata risku rīcības. Lauksaimniecība.

Reputācijas riski	Publicēt tikai verificējamus apgalvojumus; skaidri definēt aprēķinu robežas un metodikas; balstīt ziņošanu uz auditējamiem datiem; ieviest iekšēju pārbaudi pirms publiskiem apgalvojumiem.
	Uzlabot pēcražas apstrādi, dzesēšanu un glabāšanu; ieviest temperatūras/mitruma monitoringu; šķirot un realizēt jutīgāko produkciju prioritāri; izmantot klimatam pielāgotas šķirnes un novākšanas režīmus.
	Ieviest ekstremālu laikapstākļu operatīvos plānus; nodrošināt patvērumu, ventilāciju un ūdeni dzīvniekiem; uzturēt kūtsmēsli un noteces drošu apsaimniekošanu; apmācīt darbiniekus incidentu prevencijā.
	Ieviest caurspīdīgu komunikāciju ar kopienu; monitorēt noteci, ūdens kvalitāti un smaku; savlaicīgi risināt sūdzības; demonstrēt ietekmes mazināšanas pasākumus un atbilstību.
	Veikt regulāru klimata riska novērtējumu; dokumentēt pielāgošanās pasākumus un rezultātus; uzlabot datu kvalitāti par ražu, resursiem un emisijām; izmantot risku pārskatus sarunās ar finansētājiem un apdrošinātājiem.

Klimata risku rīcības. Lauksaimniecība.